

קונטרס

סבלנות לילדים

בו תבאֲרֶנָּה יַעֲצוֹת נִפְלְאוֹת אֵיךְ לְהַצְלִיחַ עִם
הַיְלָדִים, וְיִגְדְּלוּ בְּרִיָּאִים בְּדַעְתָּם וּבְשִׂכְלָם, וְיִהְיוּ
עֲצָמָאִים, וְיִרְווּ מֵהֶם הַהוֹרִים רֹב נַחַת.

*

בְּנוֹי וּמִסֵּד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֶךְ הַגָּנוֹז וְהַצָּפוֹן
בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ
הַקָּדוֹשׁ, אֹרֶךְ נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רוֹץ לֹא אָנִיס לִיָּה
רַבִּי נַתָּן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלָב בִּפְסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאמְרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁאֵת הַסְּבָלָנוֹת הַכִּי
גְדוֹלָה בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים לִילָדִים, כִּי
טֹבַע שֶׁל הַיִּלָּדִים שְׁמַעֲיָקִים וּמַצִּיקִים
לַהוֹרִים, וְרוֹצִים לְנִסּוֹת אֶת עֲצֻבֵיהֶם, וְעַל-
פִּי-רֹב הַהוֹרִים עוֹבֵר עֲלֵיהֶם כָּל-כֹּךְ הַרְבֵּה
צָרוֹת, הֵן מִפְּרִנָּסָה, וְהֵן מִצַּד בְּרִיאוֹת
וְדֹאגוֹת וְטָרְדוֹת שׁוֹנוֹת, וּמִמָּשׁ מִתְּפוּצָצִים
לָהֶם הָעֲצָבִים, וּפּוֹרְקִים אֶת עֲצֻבֵיהֶם עַל
יִלְדֵיהֶם, וְכֹךְ סוֹבֵב חֲלִילָה, שְׁהֵיִלָּדִים
מִעֲצָבָנִים אֶת הַהוֹרִים, וְהַהוֹרִים מִעֲצָבָנִים
אֶת הַיִּלָּדִים, עַד שֶׁהַבֵּית נִתְהַפֵּךְ לְגִיהֶנוֹם.
לְזֹאת צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד סְבָלָנוֹת לִילָדִים,
וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מֵהֶם בְּשׁוּם פָּנִים וְאָפֶן, וְדִיקָא
עַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחוּ.

(אֲמַר־יִמְוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תרמז).

קונטרס

סבֿלנות לילדים

א.

בְּנֵי וּבָנוּתֵי הַיְּקָרִים ! אִם רְצוֹנְכֶם שִׁיְהִיו לָכֶם
יְלָדִים מְצַלְחִים בְּגוּפָם וּבְנַפְשָׁם, עָלֵיכֶם לְהִתְאָזֵר
בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, כִּי בְּשׁוּם פָּנִים וְאָפֶן אִי אֶפְשָׁר
לְגַדֵּל יְלָדִים, אֲלָא כְּשִׁקּוֹנִים אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, כִּי
טָבַע הַבְּרִיאָה שֶׁל יְלָדִים שֶׁהֵם קוֹפְצִים וְצוֹהֲלִים
וְצוֹעֲקִים וּמִתְפָּרְקִים, וְזֶה טָבַעַם הַבְּרִיאָה, אֲבָל
הַהוֹרִים מַחֲמִת שֶׁהֵם מְבַגְּרִים יוֹתֵר, וַיֵּשׁ לָהֶם כָּל
מִינֵי בְּעִיּוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, בְּעִיּוֹת פְּסִיּוֹת,
בְּעִיּוֹת מִשָּׁל עֲצָמָם, מִשׁוּם כֶּךָ אֵין לָהֶם סְבָלָנוּת
לְיְלָדִים, וְאִזִּי מִתְחִילִים לְצַעֵק וְלִזְעַק עֲלֵיהֶם, וְיָמָּה
גַּם כְּשֶׁמִּתְחִילִים לְהִרְבֵּיץ לָהֶם וּלְהַכּוֹתָם, וְעַל-יְדֵי-

זֶה לֹא הִי שְׂאִינָם פּוֹעֲלִים לְהַשְׁקִיטֵם, אֲלָא הַיְלָדִים
נַעֲשִׂים פְּרָאִיִּים יוֹתֵר, וְקוֹפְצִים וְצוֹהֲלִים יוֹתֵר
וְיוֹתֵר, וְאִם מִכְּנִיסִים בָּהֶם אִמָּה וְפֶתֶד עַל-יְדֵי
צַעֲקוֹת וְהַפְּאוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם מִתְּכַנְּסִים בְּתוֹךְ
עֲצָמָם, וְנִהְרָסִים לְגַמְרֵי פִיזִית וְשִׁכְלִית; כִּי הַטָּבֵעַ
הַבָּרִיא שֶׁל יְלָדִים, שְׂצָרִיכִים לְהִתְפָּרֵק וּלְהוֹצִיא
מֵרָצָם, לְצַעֵק וּלְהַשְׁתוֹלֵל, וְכִיצַד יְכוּלִים לְתַפֵּס
אוֹתָם? רַק עַל-יְדֵי שְׂמוּרֵידִים אֶת עֲצָמָם אֲלֵיהֶם,
וּמִתְּלַבְּשִׁים בְּלְבוּשׁ אַחֵר לְבוּשׁ, עַד שְׂמַגִּיעִים אֶל
שִׁכְלָם וְהַבְּנָתָם, וְאֶל מְדֻרְגָּתָם הַקְּטָנָה, וּמְדַבְּרִים
אִתָּם בְּשִׁפְתָּם, שְׂאֵז הֵם מְבִינִים וְיְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב
אֶל לִבָּם, וְרַק כֹּךְ מְצַלִּיחִים עִמָּהֶם, כְּשִׁיכוּלִים לָרֹדֶת
אֲלֵיהֶם, בְּפֶרֶט כְּשִׁישׁ סִבְלָנוֹת עִמָּהֶם, אִזּוֹ הַיְלָדִים
יִצְלִיחוּ מְאֹד מְאֹד בְּחִיָּיהֶם, לֹא-כֵן אִם נוֹפְלִים
וְנִכְנָסִים בְּעֲצָבִים וּמִתְחִילִים לְהַפּוֹתָם וּלְצַעֵק
עֲלֵיהֶם, עַל-יְדֵי-זֶה הוֹרָסִים אוֹתָם לְגַמְרֵי, וְלֹא הִי
שְׂלֹא יַפְעִלוּ אֲצֵלָם דְּבָר, אֲלָא עוֹד יִהְיֶה הַמָּצֵב גְּרוּעַ
הַרְבֵּה יוֹתֵר; וְלִכֵּן רְאוּ, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים, מֶה
לְפָנִיכֶם, הַיְלָדִים שְׂלָכֶם הֵם יִהְלָמִים, וְרַק צָרִיכִים
לְטוֹשׁ, אֲשֶׁר יְכוּלִים לַעֲשׂוֹתוֹ רַק עַל-יְדֵי סִבְלָנוֹת
גְּדוּלָּה, וּלְהוֹרִיד אֶת עֲצָמָכֶם אֶל יַדְעָתָם וְשִׁכְלָם,
וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם כְּפִי בְּחִינָתָם וּכְפִי יַדְעָתָם וְהַבְּנָתָם,

וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה תִּרְאוּ יִלְדִים אַחֲרִים לְגַמְרִי; כִּי
 בּוֹ בִּרְגַע שְׂמֵדָבָרִים בַּשָּׁפָה שְׁלָהֶם, וַיֵּשׁ לָכֶם
 סִבְלָנוֹת לְשִׁמְעַ אֹתָם, אֲזִי שׁוֹבִים אֶת לְבָב שֶׁל
 הַקִּטְנִים, וַיְכוּלִים לַעֲבֹד אִתָּם וּלְפַעַל אֲצִלָּם כְּפִי
 רְצוֹנְכֶם, כִּי הֵילְדִים אֵינָם מְבִינִים שָׁפָה אַחֲרָת, רַק
 כְּשִׁינְרָדִים לַשָּׁפָה שְׁלָהֶם. וּבְנֵדָאִי דָבָר זֶה קָשָׁה, כִּי
 הַהוּרִים סוֹבְלִים כָּל מִינֵי צָרוֹת וַיְסוּרִים — הֵן
 מִפְּרִנְסָה וְהֵן מִהַשְׁפָּלוֹת בַּעֲבוּדָה וּבַחֲבָרָה, עִם כָּל
 זֹאת עֲלִיכֶם לְדַעַת, שְׁיִלְדִיכֶם אֵינָם אֲשָׁמִים בְּזֶה,
 וְאַל לָכֶם לְהוֹצִיא אֶת הַכַּעַס וְהָרְצִיחָה עֲלֵיהֶם,
 אֲדַרְבָּה אֶת הֵילְדִים עֲלִיכֶם לְחִזּוֹק וּלְעוֹדֵד וּלְאַמֵּץ,
 וְכֵן לְשַׁחַק עִמָּהֶם כְּפִי דַעְתָּם וְשִׁכְלָם הַקָּטָן, וְאַתֶּם
 צָרִיכִים סִבְלָנוֹת גְּדוּלָּה אֲלֵיהֶם, וּלְהוֹרִיד אֶת
 עֲצָמְכֶם אֶל מַחֲם וְדַעְתָּם, וּלְשַׁחַק אִתָּם אֶת
 הַמִּשְׁחָקִים שְׁלָהֶם, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה תִּרְאוּ אֵילֹ
 יְהִלְמִים יֵשׁ לָכֶם. וְאִם תִּקְחוּ אֶת הַכָּלָל הַזֶּה אֲזִי
 תִּרְאוּ יִלְדִים אַחֲרִים לְגַמְרִי וּמָה שֶׁלֹּא פָעַלְתֶּם
 בְּצַעֲקוֹת וּבְהַכָּאוֹת, תִּפְעֲלוּ תַכְף-וּמָיִד עַל-יְדֵי
 דְּבוּרִים וְהַסְבָּרִים שֶׁתְּסַבִּירוּ לָהֶם לְפִי דַעְתָּם
 וְחֻכְמָתָם הַקִּטְנָה וְאֲזִי תִרְווּ מֵהֶם רַב נַחַת.

ב.

בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְּקָרִים ! עֲלֵיכֶם לָדַעַת, כִּי הַיְּלָדִים
מִצְלִיחִים מְאֹד אִם הַהוֹרִים מִתְמַסְרִים אֲלֵיהֶם,
וּמוֹרִידִים אֶת עֲצָמָם כְּפִי הַבְּנֹתָם, וּמַדְבְּרִים אֹתָם
כְּפִי רָמָתָם וּבַחֲיִנָתָם, וְזֶה מִגְדִּיל וּמַגְבִּיָּה אֶת שְׂכָלָם
וְדַעְתָּם, וּלְבַסּוֹף גְּדֻלִּים מַצְלָחִים מְאֹד, וְאַף שְׂאֵנִי
יֹדֵעַ שֶׁמְאֹד קָשָׁה לָכֶם מִפְּאֵת רַבּוּי הַצָּרוֹת
וְהַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת וְהַבְּלוּלִים שְׁעוֹבְרִים עֲלֵיכֶם
בְּחַיֵּיכֶם, הֵן טְרָדוֹת הַפְּרָגָה וְהֵן שְׂאֵר צָרוֹת
וּמִכְאוּבִים, עִם כָּל זֹאת עֲלֵיכֶם לָשִׁים לֵב, כִּי
הַיְּלָדִים הֵם הַנֶּכֶס שְׁלָכֶם, וּבְיָדָי אֹתָם רוֹצִים
לִרְאוֹת מֵהֶם רַב נַחַת, וּבְכַפְרָטִיוֹת כְּשֶׁהֵם יִגְדְּלוּ,
לְזֹאת רְאוּ לְהַשְׁקִיעַ בָּהֶם עֲכָשׁוּ, כִּי זֶה הַשְׁקָעָה
מִצְלַחַת, הַשְׁקָעָה כְּדֹאִית, הַשְׁקָעָה נְצַחִית, וְאֵינָהּ
הוֹלֶכֶת לְאַבוּד ; כִּי סוֹף כָּל סוֹף, הַמְצִיאוֹת מוֹכִיחָה,
כְּשֶׁהַנֶּכֶס מִשְׁקִיעִים בְּגִשְׁמִיּוֹת בְּאֵיזָה עֶסֶק, אֲזִי אֶת
כָּל מְרַצְכֶם אֹתָם מִכְנִיסִים בָּזָה, וְזֶה סֶפֶק סֶפֶקָא אִם
תִּצְלִיחוּ אוֹ תִפְסִידוּ אֶת הַכֹּל, עִם כָּל זֹאת אֵינְכֶם
שׂוֹאֲלִים שׁוּם דָּבָר, אֲלֹא מִכְנִיסִים אֶת כָּל הַמֶּרֶץ
וְהַכֹּחַ וְהַפְּשָׁרוֹן פֶּן וְאוֹלֵי הָעֶסֶק יִצְלִיחַ, וְאֵינְכֶם
חוֹשְׁבִים פְּעָמִים, אֲשֶׁר יָכוֹל לִהְיוֹת כְּשֶׁלּוֹן גָּדוֹל

בְּכָל הָעֶסֶק, לֹא־כֵן כְּשֶׁמִּגִּיעַ הַדָּבָר לְחֲנוּךְ יְלָדֵיכֶם,
 אִזּוֹ אַתֶּם מִתְעַצְבָּנִים וּמִתְפָּרְצִים עֲלֵיהֶם, וְעַל כָּל
 דָּבָר קָטָן שֶׁהֵם עוֹשִׂים, אַתֶּם בּוֹנִים בְּנִין גָּדוֹל,
 וְעוֹשִׂים מִזֶּה עֶסֶק, וּמוֹצִי־אִים אֶת עֲצֵבֵיכֶם עֲלֵיהֶם,
 צוֹעֲקִים, מִתְפָּרְצִים וּמִתְרַגְּזִים, וּמַכִּים אוֹתָם; אֲשֶׁר
 בְּאַמַּת הַיְלָדִים אֵינָם אֲשֵׁמִים בָּזֶה, כִּי זֶה טִבֵּעַ הַבְּרִיא
 שֶׁל הַיְלָדִים, שִׁיזְעָקוּ וַיִּתְּפָּרְקוּ וַיִּתְּפָּרְאוּ, וְעַם כָּל
 זֹאת לְכָל עֶסֶק בְּעוֹלָם יֵשׁ לָכֶם סִבֿלְנוּת, וְאַפְלוּ
 לְשִׁטּוֹת שֶׁל בְּנֵי־אָדָם הַבָּאִים לְפִטְפֹּט אֶתְכֶם
 פִּטְפוּטֵי הֶבֶל וּדְבָרִים בְּטִלִּים בְּעִנְיַי סָרָק, וְלִמְרוֹת
 שֶׁאַתֶּם עֲסוּקִים בְּאַיְזָה עֶסֶק, תִּתְּנוּ לָהֶם אֶת מְלֹא
 תְּשׁוּמַת הַלֵּב וְהַסִּבֿלְנוּת הַמְּרִבִּית, וְאֵלּוּ כְּשִׁי־לְדֵיכֶם
 בָּאִים וּמִבְקָשִׁים מִמָּכֶם דְּבַר־מָה, הֵן אִם הוּא דָּבָר
 הַכֶּרֶחִי, וְהֵן אִם הוּא דָּבָר שְׁטוּתִי, אֲזִי תִכְףּ־וּמָיד
 תִּכְנָסוּ בַּעֲצָבִים, וְתִתְּפָּרְצוּ עֲלֵיהֶם וְתִכּוּ אוֹתָם, וְאִין
 לָכֶם סִבֿלְנוּת בַּעֲבוּרָם. וְזֶה אֲשֶׁר גּוֹרֵם שְׂהִיּוֹ
 בְּעִתֵּי־יָם, וַיִּסְתַּגְּרוּ בְּתוֹךְ עֲצָמָם; כִּי מֵרֹב כַּעֲסָכֶם
 בְּהִתְפָּרְצִיּוֹתֵיכֶם וְהַמְּכוֹת שֶׁאַתֶּם מַכִּים בָּהֶם, נִכְנָס
 בָּהֶם פֶּחַד, אֵימָה וַיִּרְאָה, עַד שֶׁנַּעֲשִׂים מְכֻנָּסִים
 וּמְסֻגָּרִים בְּתוֹךְ עֲצָמָם, וְזֶה אֲשֶׁר גּוֹרֵם לְהִיוֹתָם
 נִכְשָׁלִים בְּחַיֵּיהֶם, וּכְשֶׁגָּדְלִים — אַתֶּם שׁוֹבְרִים
 רֹאשְׁכֶם וְשׂוֹאֲלִים: לָמָּה יְלָדֵינוּ לֹא הִצְלִיחוּ

בְּחַיֵּיהֶם? ! לָמָּה נִכְשְׁלוּ? ! אֲךָ אֵינְכֶם שָׁמַיִם לֵב,
 שָׁפֵל זֶה בָּא מִחֲמַת שְׁלֹא הִיְתָה לָכֶם סִבֿלָנוֹת
 בְּעִבּוּרָם. מִדּוּעַ לֹא תְשִׁימוּ לֵב שִׁילְדֵיכֶם הֵם הַנֶּכֶס
 שְׁלָכֶם, וְלָהֶם צְרִיכִים לָתֵת אֶת כָּל הַסִּבֿלָנוֹת
 שֶׁבְּעוֹלָם. וְאִךָ שְׁאַנִּי יוֹדֵעַ שֶׁדָּבָר זֶה קָשָׁה לָכֶם
 מְאֹד, כִּי עוֹבְרִים עָלֵיכֶם צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת
 וְחוּבוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת, עִם כָּל זֹאת אֲנִי רוֹאֶה
 כְּשֶׁמִּגִּיעַ אֵיזָה עֶסֶק גָּדוֹל אוֹ קָטָן, יֵשׁ לָכֶם סִבֿלָנוֹת
 בְּעִבּוּרוֹ, וְכֵן אִם בָּאִים שְׂכָנִים וְחֻבְרִים וִידִידִים, אִךָ
 בְּשָׁעוֹת שְׁאֵינָן נֹחֹת, וּמִבְּלָבָלִים אֶתְכֶם, יֵשׁ לָכֶם
 סִבֿלָנוֹת אֲלֵיהֶם, וְרַק אֶצֶל יִלְדֵיכֶם, כְּשֶׁמִּבְּלָבָלִים
 מִחְכֶּם וְכו', שֶׁם פָּגָה סִבֿלָנוֹתְכֶם. אֲזִי אֲשַׁאל אֶתְכֶם,
 מָה הַפֶּלֶא שִׁילְדֵיכֶם אֵינָם גְּדֻלִּים מְצֻלָּחִים, הֵיכָן
 הִשְׁקָעָה שֶׁהִצְרַכְתֶּם לְהִשְׁקִיעַ בָּהֶם? ! הֵיכָן
 הַסִּבֿלָנוֹת וְתִשׁוּמָת הַלֵּב שֶׁהֵייתֶם צְרִיכִים לָתֵת
 לָהֶם? ! וְעַל־כֵּן לָמָּה תִּכּוּ עַל חֲטָא עֲתָה כְּשֶׁהֵם
 בָּגְרוּ, עַל שְׁאֵינָם מְצֻלָּחִים, הֲרִי אַתֶּם אֲשֶׁמִּים בַּדָּבָר.

לְזֹאת, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְּקָרִים, אִם רְצוֹנְכֶם
 לְהִצְלִיחַ עִם יִלְדֵיכֶם, עָלֵיכֶם לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי
 מְאֻמָּצִים בְּעוֹלָם, לְרַכֵּשׁ אֶת הַמִּדָּה הַיְּקָרָה הַזֹּאת שֶׁל
 סִבֿלָנוֹת, לְסַבֵּל אֶת הַיְּלָדִים כְּמוֹת שֶׁהֵם, וּלְהוֹרִיד

אֶת עֲצֻמְכֶם אֲלֵיהֶם כְּפִי הֶרְמָה שְׁלָהֶם, וְלִדְבַר
עֲמָהֶם בִּשְׁפָה שְׁלָהֶם, וְלַעֲנוֹת לָהֶם עַל כָּל
שְׁאִלוֹתֵיהֶם, אֵף שָׁזָה נִרְאָה שְׁטוּתִי, עִם כָּל זֹאת
עֲלִיכֶם לִדְעַת, כִּי מָה שְׁלָכֶם נִדְמָה כְּדָבָר קִטְנוּנִי,
אַצֵּל הַיְלָדִים זֶה דְּבָר גָּדוֹל עַד מְאֹד, וְאִם לֹא תַעֲנוּ
לָהֶם, אֲזִי יִתְכַנְּסוּ בְּתוֹךְ עֲצָמָם, וַיִּגְדְּלוּ בְּעִתֵּי־יָמָם.
וְכָבֵד אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּנִים, סִימָן קז):
הַבָּנִים שׁוֹטִים כְּשֶׁאֲבִיהֶם בַּעֲסָן; וְכָל זֶה בָּא לָהֶם,
כִּי שָׁאֲלוּ אֶת אֲבִיהֶם שְׁאִלוֹת וְלֹא הִיָּתָה לוֹ הִי
סִבְלָנוֹת לְהַשִּׁיבָם, אֲלֹא הִכָּה אוֹתָם מִכּוֹת וּגְרָשָׁם,
וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאֵיִם עֲלֵיהֶם אִיוָּמִים, בּוֹדֵאִי שֶׁלֹּא
יִהְיֶנוּ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וְלֹא יַעֲזֹז לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ,
וְאַחֲר־כֵּן כְּשֶׁהֵבֵן גָּדֹל לֹא יִצְלַח, שׁוֹאֲלִים הַהוֹרִים:
מֵאֵין בָּא דְּבָר כֵּזֶה? ! אֵינְכֶם שְׁמִים עַל לֵב, שֶׁכָּל
זֶה בָּא בְּגִינְכֶם וּבְאַשְׁמֹתְכֶם, מַחֲמַת שֶׁלֹּא הִיָּתָה לָכֶם
סִבְלָנוֹת לַיְלָדִיכֶם.

וְלָכֵן רָאוּ, בְּנֵי וּבָנוּתֵי הַיְקָרִים, לִהְיוֹת פְּקָחִים,
כְּשֶׁהַיְלָדִים עֹדִין בְּגִיל קִטְנוּת, וְתִקְנוּ לְעֲצָמְכֶם אֶת
מִדַּת הַסִּבְלָנוֹת, כִּי אֵין עוֹד דְּבָר כָּל-כָּךְ נַחוּץ לְחִנוּף
הַיְלָדִים כְּמִדַּת הַסִּבְלָנוֹת. וַיִּצְרִיכֵם עֲצָבִים שֶׁל בְּרוֹזֵל
בַּעֲבוּרָם, וְאֵף שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ שָׁזָה כָּל-כָּךְ קָשָׁה לָכֶם,

כָּלֵל וְכָלֵל אֵינוֹ קָל, וּבִכְפָּרֵט כְּשֵׁשׁ בְּעִיּוֹת אַחֲרוֹת
בַּבֵּית, כְּגוֹן: בְּעִיּוֹת פֶּרֶנְסָה, בְּעִיּוֹת שֶׁל בְּרִיאוֹת,
וְכדוּמָה כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים שְׁעוֹבָרִים עַל
בְּנֵי-אָדָם, עִם כָּל זֹאת עֲלִיכֶם לִזְכּוֹר, כִּי הַסְּבָלָנוֹת
וּתְשׁוּמַת הַלֵּב שְׂאֵתָם נוֹתְנִים לִילָדִים, זֶה הַהִשְׁקָעָה
הַטּוֹבָה וְהַבְּטוּחָה בְּיוֹתֵר, וְעֶרְכָּהּ לִילָדִים מְצַלְחִים
מְאֹד בְּעֵתִיד. וְלִכֵּן רְאוּ לְרַכֵּשׁ לְעֶצְמְכֶם אֶת הַמָּדָה
הַיְקָרָה הַזֶּה שֶׁל סְבָלָנוֹת, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחוּ
עִמָּהֶם.

ג.

בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלִיכֶם לִדְעַת, שְׁטָבַע שֶׁל
יְלָדִים קִטְנִים, שְׂמַח־פְּשִׁים תְּשׁוּמַת לֵב, וְרוּצִים
שִׁיּוּרִידוֹ אֶת עֶצְמָם אֲלֵיהֶם, וּמָזָה בָּא שֶׁהֵם מְנַדְנָדִים
תָּמִיד, וְעוֹלִים עַל הָעֶצְבִּים, בּוֹכִים, צוֹעֲקִים,
מְשַׁתּוֹלְלִים וּמִתְפָּרְקִים. וּבִאֲמַת אֵין כּוֹנֵנָתָם לְרַע,
אֵלָא הֵם מְבַקְשִׁים וּמִתְחַנְנִים: "תָּנוּ לִי תְשׁוּמַת
לֵב", זֶה כָּלִי הַבְּטוּי שְׁלָהֶם. וּמִחֲמַת שְׂאֵין הַהוֹרִים
יּוֹדְעִים אֶת זֹאת, חוֹשְׁבִים שֶׁהִילָדִים מְנַדְנָדִים
בְּעֶלְמָא, כִּדִּי לְהִצִּיק לָהֶם, וְעַל-כֵּן הֵם מַכִּים בָּהֶם
מִכּוֹת אַכְזָרִיוֹת, אוֹ מִתְפָּרְצִים עֲלֵיהֶם בְּצַעֲקוֹת:

"צאו מכאן, עזבו אותי, אין לי כח אליכם..."
 אינכם יודעים שְׁבֹזָה אֶתֶם הוֹרְסִים אֶת יְלִדֵיכֶם
 לְגַמְרִי. מִצַּד אֶחָד הֵם רוֹאִים שֶׁנִּצְחָו אֶתְכֶם, בְּכֹךְ
 שֶׁהִצְלִיחוּ לְהוֹצִיאֲכֶם מִכְּלִיכֶם, וְלְהַבִּיאֲכֶם לִידֵי
 כַּעַס וְעִצְבִּים, וְהֵם נִהְנִים מְכֹךְ, וְאִזִּי אֶתֶם מִתְּפַרְצִים
 עוֹד יוֹתֵר וְצוֹעֲקִים עֲלֵיהֶם, וְהֵם מְנַדְנְדִים יוֹתֵר
 וְעוֹלִים עַל עֲצֻבֵיכֶם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמְנַצְלִים אֶת נִקְדַּת
 הַתִּרְפָּה שֶׁגָּלוּ אֶצְלָכֶם. וּמִצַּד שֵׁנִי הֵם רוֹאִים
 וּמִרְגִּישִׁים שֶׁאֵינְכֶם מַעֲנִיקִים לָהֶם תְּשׁוּמַת לֵב
 מִסְפִּיקָה, וְאֵינְכֶם מְתִיחִסִּים אֲלֵיהֶם וּמְשִׁיבִים עַל
 שְׂאֵלוֹתֵיהֶם, אִזִּי נִכְנָס בָּהֶם רָגֶשׁ נְחִיתוּת, וְחֻשִׁים
 עֲצֻמִּים מְשֻׁפָּלִים, נְחִיתִים וּמְרַחֲקִים, וּמֵאֲבָדִים עַל-
 יְדֵי־זֶה אֶת הָאֱמוּנָה בְּעֲצֻמָּם, וְזֶה גוֹרֵם לָהֶם אֶת־רֶכֶךְ
 לְגִדּוֹל עִם תְּחוּשָׁה שֶׁאֵינָם שׂוֹיִם מְאוּמָה, וְהֵם
 מוֹעָדִים לְכַשְׁלוֹן בְּחַיִּים, וְאִזִּי נַעֲשִׂים בְּעִתֵּי־
 בְּבִית־הַסֵּפֶר וּבִתְלִמוֹד־תּוֹרָה, וְנִכְשָׁלִים בְּלִמּוּדֵיהֶם
 וּבְצִוְיֹנֵיהֶם, וְאִף הַמְלַמְדִּים, הַמּוֹרִים וְהַמּוֹרֹת
 יוֹצְאִים מִגִּדְרָם וּמוֹצִיאִים עֲצֻבֵיהֶם, מַעֲנִישִׁים אוֹתָם
 וְצוֹעֲקִים וּמִתְּפַרְצִים עֲלֵיהֶם, וְהַתּוֹצָאָה —
 שֶׁהִילָדִים מִתְּכַנְסִים יוֹתֵר בְּתוֹךְ עֲצֻמָּם בְּמִרְרוֹת
 וּמִתְמַרְדִּים, עַד שֶׁגִּדְלִים בְּעִתֵּי־יָם בְּאַמָּת. וְכָל זֶה
 גֶּרֵמָתָם אֶתֶם בְּעֲצֻמְכֶם, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים, מִפְּאֵת

שלא הִיה לָכֶם שִׁמְץ סבֿלנות לילדיכם, ולא רציִתֶם להוריד עֲצֻמָּכֶם אֲלֵיהֶם וְלִשְׁמַע דְּבָרֵיהֶם, וְלִהְשִׁיבָם עַל כָּל שְׁאִלוֹתֵיהֶם, בְּקִשּׁוֹתֵיהֶם וְעֲנִינֵיהֶם, וּכְשִׁבְגָּרוּ — גִּדְּלוּ כָּבֵד בְּעִיִּיתֵיהֶם, הֵן שֶׁהִסְתַּגְּרוּ בְּתוֹךְ עֲצָמָם, וְשִׁרְוִיִּים בְּדַכָּאוֹן וּבַעֲצָבוֹת, וְאִינָם רוֹצִים לָצֵאת מִחֲדָרָם אֶל הַחֲבֵרָה, אוֹ שֶׁנַּעֲשִׂים אֱלִימִים כָּל־פִּי אַחֲרֵיהֶם, חֵם וְשָׁלוֹם, גּוֹנְבִים וּמְזִיקִים אֶת רְכוּשׁ הַזּוּלָּת, עַד שֶׁיֵּשׁ יְלָדִים שֶׁכ־כָּף הַשִּׁפְלוּ עַל־יְדֵי הוֹרֵיהֶם, אֲשֶׁר לֹא נִתְּנוּ לָהֶם אֶת הַיָּחֵס וְהַסְבֿלָנוֹת הַנְּאוֹתִים, וּגְדָלִים בְּעִיִּיתֵיהֶם בַּצּוֹרָה בְּלִתִּי רְגִילָה, וְכָךְ כִּשְׁהִתְבַּגְּרוּ כָּבֵד עִם כָּל מִינֵי בְּעִיּוֹת נַפְשִׁיּוֹת, אֲזִי אַתֶּם מִתְחִילִים לָרוֹץ אֶל כָּל מִינֵי רוֹפְאִים וּפְסִיכְיָאטְרִים, וְאוֹכְלִים אֶת עֲצֻמָּכֶם: מֵדוּעַ קָרָה לָכֶם דָּבָר זֶה?! וּמֵדוּעַ יֵשׁ לָכֶם יְלָדִים לֹא יִצְלָחִים?! וְאַתֶּם שׁוֹאֲלִים 'מֵדוּעַ' 'מֵדוּעַ' עַל כָּל פָּרֵט וּפָרֵט, וְאִינֶכֶם שָׂמִים עַל לֵב שֶׁהַקּוֹלָר תִּלּוֹי בַּצּוֹאֲרֶכֶם, וְאַתֶּם אֲשֵׁמִים בַּדָּבָר; כִּי בִהְיוֹת הַיְלָדִים קִטְנִים, לֹא הוֹרְדֶתֶם עֲצֻמָּכֶם אֲלֵיהֶם, וְלֹא הִיִּתָּה לָכֶם סבֿלָנוֹת לַקִּטְנוּנִיּוֹת שֶׁלָּהֶם, הַשִּׁפְלָתָם אוֹתָם, צַעֲקוֹתָם וְהַתְּפַרְצָתָם עֲלֵיהֶם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם הִכִּיתֶם אוֹתָם מִכּוֹת נַחֲרָצוֹת... וְלָכֵן מָה שֶׁאַלְתֶּכֶם: 'מֵדוּעַ' 'מֵדוּעַ', הִנֵּה הַתְּשׁוּבָה לַפְּנִיכֶם.

לזאת, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְּקָרִים, הֵיוּ פְּקָחִים עִתָּה
 בְּעוֹד יְלָדֵיכֶם קְטַנִּים, הוֹרִידוּ אֶת עֲצָמְכֶם לְרֵמַת
 שְׂכָלָם, וְתַעֲנוּ לָהֶם עַל כָּל הַקְטַנּוּנוֹת שֶׁלָּהֶם, וְאַף
 שְׁאַתֶּם מִתְּפוּצָצִים מְרַב עֲצָבִים, עִם כָּל זֹאת עֲלִיכֶם
 לָדַעַת, שֶׁזֶּה הַהִשְׁקָעָה הַמְּשִׁתְּלֶמֶת בִּיּוֹתֵר, וּבִמְקוֹם
 לִפְטֹפֵט עִם שְׂכָנִים וְחֻבְרִים, יְדִידִים וְקָרוֹבִים, אוֹ
 לְשׁוֹחַח בְּטֶלְפוֹן עִם זֶה אוֹ עִם זֹאת עַל דָּא וְעַל הָא
 כָּל מִינֵי שְׂטִיּוֹת, אֲשֶׁר בָּזָה אַתֶּם חוֹשְׁבִים שֶׁדָּבָר
 גָּדוֹל הֵנֶכֶם עוֹשִׂים, בָּהּ בַּשָּׁעָה שְׁאַתֶּם רוֹצְחִים אֶת
 יְלָדֵיכֶם בִּידֵיכֶם; כִּי עִם כָּל אֵלוֹ שְׁאַתֶּם מְדַבְּרִים
 וְנוֹתְנִים לָהֶם תְּשׁוּמַת לֵב, לְבִסּוֹף יַעֲזֹבוּ אֶתְכֶם,
 וַיִּהְיוּ לָכֶם לְשׁוֹנָאִים גְּדוֹלִים, כְּדֶרֶךְ הָעוֹלָם, שְׁמִי
 שֶׁמִּשְׁקִיעִים בּוֹ וּמְדַבְּרִים וּמְשׁוֹחַחִים עִמּוֹ,
 וּמְשִׁתְּדָלִים לַעֲזֹר וּלְסַיֵּעַ לוֹ לְצֵאת מִבְּעִיּוֹתָיו,
 וְסוֹבְלִים אוֹתוֹ בְּסִבֻּלָּנוֹת שֶׁל בְּרוֹזַל, לְבִסּוֹף הוּא
 נַעֲשֶׂה כְּפוֹי טוֹבָה, וְלֹא זֶה בְּלִבָּד, אֲלָא עוֹד שׁוֹנָא
 אֶתְכֶם בְּתַכְלִית הַשְּׁנָאָה, וּבּוֹרַח מִכֶּם, וּמְדַבֵּר עֲלֵיכֶם
 כָּל דָּבָר רַע, לֹא-כֵן יְלָדֵיכֶם אֲשֶׁר הֵם דִּם מִדְּמָכֶם,
 בָּשָׂר מִבְּשָׂרְכֶם, עֶצֶם מִעֲצָמֵיכֶם, מֵדוּעַ לֹא תִשְׁכַּחוּ
 עִכְשָׁיו מִכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְתִכְנִיסוּ אֶת עֲצָמְכֶם רַק
 בַּהִשְׁקָעָה הַזֶּה, לְסִבֹּל אֶת יְלָדֵיכֶם, לְשַׁחַק עִמָּהֶם,
 לְהַסְבִּיר לָהֶם כָּל אֲשֶׁר נִפְשָׁם חִפְצָה, וְכָל אֲשֶׁר

מִעֲנִינִים לַדַּעַת, וְתִסְפְּרוּ לָהֶם סִפּוּרִים כְּפִי שְׂכָלָם
 וּבְחִינָתָם וּמִדְרָגָתָם הַקִּטְנָה, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִכָּנֵס
 בָּהֶם בְּטָחוֹן עֲצָמִי, וְיִרְגִּישׁוּ שֶׁיֵּשׁ לָהֶם גַּב חֲזָק
 הָעוֹמֵד מֵאַחֲרֵיהֶם, וְכֵךְ תִּבְנֶה אִשְׁוִיתָם, וְיִתְפַּתְחוּ
 כָּל חוּשֵׁיהֶם, וְיִצְלִיחוּ הֵן בְּהִנָּהּ גוֹתִיהֶם וְהֵן
 בְּלִמּוּדֵיהֶם, וְאַתֶּם תִּרְוּ מֵהֶם רַב נַחַת; כִּי אֵין עוֹד
 נַחַת גָּדוֹל יוֹתֵר מִזֶּה, כְּשֶׁרֹאִים שְׁהִילָדִים מְעַרְבִים
 בֵּין הַבְּרִיּוֹת, וּמַדְבָּרִים עִם כָּלֶם, וְיֵשׁ לָהֶם יָשׁוּב
 הַדַּעַת, וּמוֹצָאִים חֵן בְּעֵינַי כָּל, וְכֵן מַצְלִיחִים
 בְּלִמּוּדֵיהֶם, וּמַצְטַיְנִים בְּצִיּוּנֵיהֶם, אֲשֶׁר הַנַּחַת הַזֶּה
 שָׁוֶה כָּל הוֹן דְּעֶלְמָא, וְאֵין עוֹד כֶּסֶף בְּעוֹלָם לְשֵׁלֶם
 בְּעֶבֶר הַנַּחַת הַזֶּה; וְעַל-כֵּן רָאוּ, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי
 הַיִּקְרִים, מַה לְּפָנִיכֶם, הָאִינָה כְּדֹאִית הַהִשְׁקָעָה הַזֹּאת
 לְהִשְׁקִיעַ בִּילְדֵיכֶם, שֶׁתִּרְכְּשׁוּ אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת
 וְתִסְבְּלוּ אוֹתָם?! וְאַף שָׁוֶה קָשָׁה לָכֶם מְאֹד, אֲבָל
 אֶת הַפְּרוֹת, הַקֶּרֶן וְהַרְנוֹחַ תּוֹצִיאוּ אַחֲרֵי-כֵן, וְזֶה
 יִשְׁאַר לָכֶם כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

ד.

בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיִּקְרִים! מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם,
 שֶׁתִּחְשְׁבוּ עִתָּה וְתִתְיַשְׁבוּ בְּיָשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, בְּעוֹד

ילדיכם קטנים, התחילו להסתכל על העתיד שלהם, איך יגדלו ואיך יצליחו, ואל תאמרו שהם עדין קטנים — "יש לי זמן בחנוכם, כשיגיעו לגיל הבגרות אז אשקיע בהם ואז אסביר להם". אל תאמרו זאת, כי אז יהיה כבר מאחר ולאחר זמן, עתה העת להשקיע בילדים, כשהם עדין קטנטנים מאוד, כי אז כל השקעה קטנה הנדמית לפעוטה, יעו לכם, שזו השקעה גדולה מאוד מאוד, אף שאינה נראית לעינים, לא-כן אם תתרשלו בקטנותם, הכל יהיה אבוד אחר-כך, וכשהילדים מתבגרים כבר אין יכולים לשנות המענות ולתקן את הנזק שנגרם להם נפשית ושכלית; כי אם הורדתם את עצמכם אל ילדיכם בעודם קטנטנים, ונתתם להם תשומת-לב ראויה, ולא עניתם על כל שאלותיהם ונדנודיהם, אלא התפרצתם וצעקתם עליהם, וגרשתם אותם מכם, ועוד הכיתם אותם באכזריות, בזה גרמתם צלקת עמקה בתוך נפשם, והרסתם את עתידם לגמרי.

לזאת, בני ובנותי היקרים, אל תקחו את דברי אלה בנקל, אלא תחדירו היטב בלבכם כל מה שאבקש אתכם. הניחו את כל העסקים בעולם,

וַעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְעֻלֹת לִקְנוֹת לְעֶצְמְכֶם מִדַּת
הַסְבֿלֿנוֹת לַיְלָדִיכֶם, וַעֲנוּ עַל כָּל שְׁאֵלוֹתֵיהֶם, וְחֲנוּ
לָהֶם תְּשׁוּמַת־לֵב הַכִּי גְדוֹלָה, וְחֻטִּילֹו אִתָּם וְתוֹצִיאוּ
אוֹתָם בַּחוּץ, וְתִסְבִּירוּ לָהֶם כָּל דָּבָר שֶׁרָק שׂוֹאֲלִים
אִתְּכֶם, וְלַעוֹלָם אַל תִּתְּפָרְצוּ עֲלֵיהֶם, אֲלֹא תִדְבְּרוּ
עִמָּהֶם בַּשָּׂפָה וּבִרְמָה שֶׁלָּהֶם, וְאַזּוּ כְּשִׁיגְדֻלוֹ יִהְיוּ
בְּרִיאִים בְּשִׁכְלָם וּבִנְפֻשָׁם וּפְקָחִים בְּדַעְתָּם, וְתִרְווּ
מֵהֶם רֹב נַחַת דִּקְדֻשָּׁה, וְיִשְׂאוּ חֵן בְּעֵינֵי כָּל רוֹאֵיהֶם,
וְזֶה יִהְיֶה הַנַּחַת הַכִּי גְדוֹל שֶׁלְּכֶם, וְאַזּוּ תִקְצְרוּ אֶת
הַפְּרוֹת שְׁזָרְעֶתֶם בְּעֵמֶל וּבִטְרָחָה, בְּזִיעָה וּבִצֹּעַר
וּבִנְדוּד שָׁנָה שֶׁהִדְרַתֶּם מֵעֵינֵיכֶם בְּעֵת גְּדוּלָם, וְאַזּוּ
תִּזְכְּחוּ שֶׁהַשְׂתַּלֵּם כָּל הָעֵמֶל וְהַטְּרַח, הַצֹּעַר וְהַדְּמָע,
הַיָּזַע וְהַיָּגַע; אֲשֶׁרִי הַהוֹרִים הַמַּחְדִּירִים אֶת
הַדְּבוּרִים הָאֵלֹו לְתוֹךְ לִבָּם, וּמְקִימִים אוֹתָם
בְּשִׁלְמוֹת, שָׂאזּוּ יִצְלִיחוּ עִם יְלָדֵיהֶם מְאֹד מְאֹד.

ה.

בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחֻזַּק אֶת עֶצְמְכֶם
יַחַד בְּמִדַּת הַסְבֿלֿנוֹת, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מִדָּה יִקְרָה
כְּמִדָּה זוֹ, וּבִפְרָט לִהְיוֹת סְבֿלָן עִם הַיְלָדִים; כִּי עֵקֶר
הַתְּכָלִית וְהַחֲיוּב לְהוֹלִיד בָּנִים הוּא בְּשִׁבִּיל כְּבוֹדוֹ

יתברך, כדי שיהיה קיום העולם, שישארו בניו
אחריו מדור לדור, לגלות כבודו יתברך בעולם,
שבשביל זה נברא הכל; כי עקר התגלות כבודו
יתברך הוא על-ידי בני-אדם ויקא, ועל-פני צונו
הקדוש-ברוך-הוא להתחתן ולהוליד בנים,
ולהחדיר בהם את האמונה הקדושה, ולמסור אותה
מדור דור מאב לבן, כדי להמשיך את כבודו
יתברך בעולם, אשר זו היתה תכלית הבריאה.
ועל-פני כל הפונה של הולדת ילדים, צריכה להיות
רק בשביל תכלית אחת — כדי להמשיך את אורו
יתברך בזה העולם על-ידי הילדים. ולכן הזהירונו
חכמינו הקדושים כל-כך על מצות החנוך —
לחנך את הילדים שילכו בדרכי התורה והאמונה
הקדושה.

אבל על זה צריכים סבלנות גדולה מאוד מאוד,
ובפרט בדורות אלו, שהתפשטו הערב-רב בעולם,
ונתערבו בנשמות ישראל, והביאו מבחוץ את כל
הזבל והלכלוך, ובעוונותינו הרבים ילדים נלכדים
במצודתם הרעה והמרה, שקוץ, תעוב, זהום, נאוף
וסמים, ועל ההורים למסור את נפשם בעבור חנוך
ילדיהם, לחנכם שילכו בדרכי התורה והיראה כפי

שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ וּמֵאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ מִדּוֹר דּוֹר.
אֲבָל כִּדִּי לְחַנּוּךְ אֶת הַיְלָדִים בְּדַרְכֵי תוֹרָה, צָרִיכִים
הָרַבָּה סִבְלָנוֹת, כִּי אֵין עוֹד דָּבָר שֶׁצָּרִיךְ סִבְלָנוֹת
כִּמוֹ עֲנִין הַחֲנוּךְ, וְאֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, וּלְדַחֵק
עַל הַיְלָדִים שְׁמִכְרָחִים לָלֶכֶת בְּצוּרָה כְּזוֹ אוֹ בְּאִפֶּן
כָּזֶה, עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַחֲנוּךְ הוּא בְּדַרְכֵי נֶעֱם וְאַהֲבָה
וְהַסְבָּרָה נְכוֹנָה. וְהָעֵקֶר — בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד,
לְהַחֲדִיר בָּהֶם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְקַיֵּם אֶת
הַמִּצְוֹת בְּקִבְּלַת עַל בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה,
וּלְשַׁקֵּץ וּלְתַעֵב לָהֶם אֶת דַּרְכֵי הַגּוֹיִים וְאֲמוֹת
הָעוֹלָם.

וְעַל כָּלֵם — צָרִיכִים הָרַבָּה תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת,
שֶׁהָאֵב וְהָאִם יִשְׁפְּכוּ אֶת נַפְשָׁם לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ מִדֵּי
יוֹם בְּיוֹמוֹ, שִׁיְהִיו יְלָדֵיהֶם זְהִירִים בְּכַבּוֹד הַתּוֹרָה
וְהַמִּצְוֹת, וּכְבוֹד הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ
יִתְבָּרֵךְ בְּאַמֶּת וּבְתִמָּים. וְאִזּוֹ אִם הַהוֹרִים יִתְפַּלְּלוּ
בְּכָל יוֹם אֶל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַצְּלַחַת
יְלָדֵיהֶם, וְכֵן יִשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד לְהַתְנַהֵּג עִם יְלָדֵיהֶם
בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָּה לֹא לְדַחֵק עֲלֵיהֶם, וְלֹא לְהַעֲמִים
עֲלֵיהֶם יִתֵּר עַל הַמְּדָה, אֲלֹא בְּהַסְבָּרָה נְאוּתָה
וּלְשַׁקֵּץ אֶת דַּרְכֵי הַגּוֹיִים הַנְּלוּזוֹת וְתַאוּתֵיהֶם

הַמַּגָּנוֹת, אִזּוּ דִּיקָא יִצְלִיחוּ לְחַנּוּךְ יִלְדִים בְּרִיאִים,
שְׂמֵהֶם יֵצֵא וַיִּתְגַּדֵּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם. אֲשֶׁר זֶה
עֵקֶר הַתְּכֵלִית שֶׁל הוֹלָדֹת יִלְדִים בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּדִי
לְמַסֵּר לָהֶם אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִדּוֹר
דּוֹר מֵאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ עַד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּהַר סִינַי. וּבְזֶה
מַעֲלִים שַׁעֲשׂוּעִים כָּאֵלּוּ אֵלֵינוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא רָאוּ
שַׁעֲשׂוּעִים כָּאֵלּוּ מִימֹת עוֹלָם, וּבִפְרֹט בְּדוֹר הַזֶּה,
שֶׁהָעוֹלָם כָּל-כָּף חָשׁוּף, וְהָעֶרְב־רֵב מִתְפַּשְׁטִים מְאֹד
עִם יַעֲוִתֵיהֶם הָרַעוֹת וְהַפְּרוֹת, וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה הַפְּקָר,
רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, וּמִדְּבָרִים נֶגֶד הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא
בְּרִישׁ-גָּלִי, בְּעִזּוֹת וּבִחְצִיפּוֹת גְּדוֹלָה עַד מְאֹד, וְאִם
עֲכָשׁוּ בְּדוֹר הַזֶּה מוֹסְרִים נִפְשָׁם בְּעִבּוֹר חֲנוּף
הִילָדִים, וּמַחֲנֻכִּים אוֹתָם עַל-פִּי הַתּוֹרָה וְהִירָאָה
בְּקִדּוּשָׁה וּבִטְהָרָה, זֶה חָשׁוּב עַד מְאֹד אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ;
כִּי אַחֵר כָּל הַנְּסִיוֹנוֹת הַקָּשִׁים וְהַפְּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אֵין מְסַתְּכָלִים עַל
הַגּוֹיִים וְאֲמוֹת הָעוֹלָם וְהָעֶרְב־רֵב שֶׁהִתְעַרְבוּ בֵּין
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמַחֲנֻכִּים אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה
וְהִירָאָה, זֶה עֵקֶר הַשַּׁעֲשׂוּעַ אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ.

אַבֵּל עֲלֵיכֶם לָדַעַת, שֶׁהִיסוֹד בְּחֲנוּף הִילָדִים
הוּא דִּיקָא עַל-יְדֵי תַקָּף הַסְּבָלָנוֹת, שֶׁצָּרִיכִים לְסַבֵּל

הַרְבֵּה מֵהֶם, כִּי הַיְלָדִים דִּרְכָם לְהִתְמַרְדַּעַל כָּל אֲשֶׁר
 אוֹמְרִים לָהֶם, וְלִכְן עַל הַהוֹרִים לִהְיוֹת פְּקָחִים וְלֹא
 לָשִׁים לֵב אֶל הַהִתְמַרְדּוֹת הַזֶּה, אֲלֹא לְהִמָּשִׁיךְ עִם
 סִבְלָנוֹת גְּדוּלָה עַד מָאֹד, וּבִדְרָכֵי נֹעַם לְהַחֲדִיר בָּהֶם
 אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְתִמִּיד לְדַבֵּר רַק
 מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמִמַּעַלֹת מַצּוּתָיו יִתְבַּרֵּךְ,
 וּלְסַפֵּר לָהֶם סִפּוּרֵי צְדִיקִים מִחֻכְמִים גְּדוּלִים, וְיִקְא
 עַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחוּ לְחֻנּף הוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְלִכְן, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים, דַּעוּ לָכֶם שְׂאֲחָרִיּוֹת
 גְּדוּלָה מִנַּחֲת עֲלֵיכֶם, מֵאַחַר שְׂזָכָה אֶתְכֶם הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא לְהִתְחַתֵּן וּלְהוֹלִיד בָּנִים, עֲלֵיכֶם לְדַעַת,
 כִּי עַקֵּר הַתְּכָלִית בְּהוֹלִידֹת הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת הֵיחָדָה, כִּדִּי
 לְהַחֲדִיר בָּהֶם אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְשִׁמְשִׁיכוּ
 אֶת שְׂרָשְׁרַת הַזָּהָב שֶׁל כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְלִכְל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֲלֹא עַל-יְדֵי תַקָּף
 מִדַּת הַסִּבְלָנוֹת, כִּי עִם יְלָדִים צְרִיכִים סִבְלָנוֹת הַכִּי
 גְּדוּלָה, כִּי דִרְכָם לְהִרְגִּיז מָאֹד אֶת הַהוֹרִים, וּמִנְסִים
 לְבַדֵּק וּלְרַאוֹת אֶת נִקְדַּת הַתְּרַפָּה שֶׁלָּהֶם, וְתַכְף-וּמִיד
 כְּשֶׁרוֹאִים שֶׁעָלָה בְּיָדָם וְהַצְלִיחוּ, אֲזִי הֵם עוֹלִים עַל
 עֲצָבֵיהֶם, וְהַהוֹרִים בְּדֶרֶךְ כָּלֵל סוֹבְלִים סִבְל גְּדוּל

— הן מפרנסה והן מבצרות משפחתיות, וכל אחד עם סבלו הוא, ובכן פשהילדים עולים על העצבים, אזי פגה סבלנות ההורים ומתחילים להכותם, והילדים מתפראים עוד יותר ומתמרדים ביותר. ואם-כן עם הכאות וצעקות והתפרציות אין פועלים מאומה, אלא מעצבנים אותם יותר.

ועל-כן עליכם לדעת, ששמימה אלקית נמסרה בידיכם, מאחר שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא מתנה — ילדים, עליכם להחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך. אבל על זה צריכים להיות סבלנים גדולים מאד; כי אמונה וסבלנות הולכות בצותא ותלויות זו בזו, כי המאמין האמתי, שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, דיקא על-ידי-זה סובל את כל אשר עובר עליו, מאחר שיודע שהכל ממנו יתברך. ואם זה נאמר על כל פרט ופרט בתיים, על אחת כמה וכמה באין ערך כלל שזה נאמר על חנוך הילדים, לחנכם בדרכי התורה והמצוות, בדרך האמונה הטהורה והברורה בו יתברך. ואם תקימו את דברי אלה, אז תצליחו בחנוכם, לחנכם על-פי דרכי

התורה והמצוות והאמונה הזכה, ותרווי מהם רב
 נחת דקדשה, וכשיגדלו יהיו יהודים גאים
 ביהדותם, ולא יתבישו משום ברירה שבעולם,
 אדרבה ילכו עם אמונתם בו יתברך בגאון לפני כל
 הגוים ואמות העולם, ויגלו ויפרסמו את אמתת
 מציאותו יתברך בריש גלי בבטחון עצמי, בבטחון
 חזק; כי פשטנכים את הילדים בצורה נאותה,
 בסבלנות, ומורידים את עצמם אליהם לרמת
 שכלם, ומדברים עמם בשפתם וכפי בחינתם,
 ומסבירים להם את דרך התורה והיראה, אז נתרחב
 דעתם ומחם, ונחדר בהם בטחון עצמי, ויוצאים
 מעצמם, וגדלים ומתפתחים על הצד הטוב ביותר,
 וההורים רואים מהם הרבה נחת; אשרי מי שמתחנך
 את בניו ובנותיו על-פי דרכי התורה והמצוות,
 ועל-פי דרך האמונה הטהורה שקבלנו מאבותינו
 ומאבות אבותינו מדור דור, עד קבלת התורה
 על-ידי משה רבנו בהר סיני, ואז יגרם שעשוע
 למעלה בכל העולמות, ושעשוע למטה לכלל
 נשמות ישראל; אשרי לו בזה ואשרי לו בכא!

תם ונשלם, שבח לאל בורא העולם!